

Legislacyjna burza osłabła, ale nadal straszy

Informacja prasowa

5 marca 2020 roku

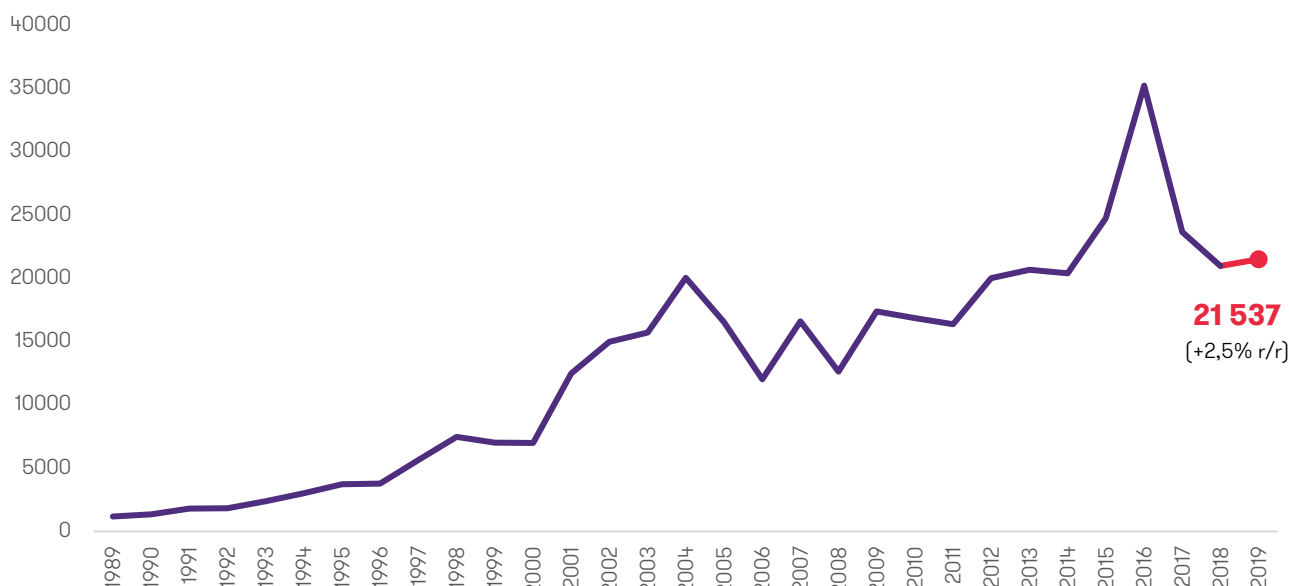
W 2019 roku uchwalono w Polsce 21,5 tys. stron nowego prawa. To nienajgorszy wynik – zbliżony do tego z dwóch ostatnich lat i znacznie poniżej rekordu z 2016 roku. Sposób tworzenia prawa nadal pozostawia jednak wiele do życzenia – wynika z badania Grant Thornton.

Stabilność prawa to jeden z warunków długotrwałego rozwoju gospodarczego. Nadmierna zmienność regulacji nie tylko utrudnia firmom działalność oraz naraża je na kary i grzywny, ale też zniechęca je do inwestowania. Żeby mierzyć skalę zmienności prawa, firma audytorsko-doradcza Grant Thornton uruchomiła pięć lat temu swój „**Barometr otoczenia prawnego w polskiej gospodarce**”, czyli projekt badawczy, który na konkretnych liczbach pokazuje, jak dużo prawa produkuje się w Polsce.

W ramach tego projektu mamy przyjemność zaprezentować najnowszy raport, pokazujący wyniki naszego monitoringu za 2019 r. Co z niego wynika? Optymistyczny wniosek jest taki, że zmienność prawa w Polsce trzeci rok z rzędu utrzymuje się na zbliżonym poziomie, co w kontekście trzech ostatnich

dekad jest pozytywną rzadkością. Dotąd niemal stale produkcja prawa w Polsce z roku na rok przyspieszała. W 2019 r. uchwalono w Polsce **21,5 tys. stron** nowych aktów prawnych najwyższej rangi (ustaw, rozporządzeń i umów międzynarodowych), czyli o **2,5 proc.** więcej niż w 2018 r. W porównaniu z rekordowym 2016 r., kiedy wprowadzono ponad 35 tys. stron nowych przepisów, jest to spadek aż o 40 proc. Cieszy więc fakt, że polskim legislatorom udało się w ostatnim czasie przełamać trend około 25 lat niemal stałego, niezależnego od cykli gospodarczych czy politycznych wzrostu produkcji prawa.

Wykres 1. Liczba stron aktów prawnych (ustaw, rozporządzeń i umów międzynarodowych) opublikowanych w Dzienniku Ustaw w danym roku

Źródło: obliczenia Grant Thornton na podstawie www.DziennikUstaw.gov.pl

Z drugiej jednak strony, trudno nadal powiedzieć, że problem nadmiernej zmienności prawa w Polsce został rozwiązany. Ilość wchodzących na bieżąco w życie przepisów nadal jest ogromna, więc rzetelne ich śledzenie jest niemal fizycznie niemożliwe. Przedsiębiorca lub obywatel, który chciałby mieć pewność, że jest na bieżąco ze zmianami w prawie, w 2019 roku musiałby każdego dnia roboczego na samo czytanie aktów prawnych poświęcić **2 godziny i 52 minuty** (przy optymistycznym założeniu, że na przeczytanie jednej strony aktu prawnego potrzebne są 2 minuty). Nawet to będzie jednak niewystarczające, ponieważ ogromna część aktów prawnych to jedynie modyfikacje istniejących już

wcześniej przepisów. Aby poznać ich sens, trzeba by teoretycznie czytać też teksty jednolite aktów prawnych, a to wymagałoby kolejnych kilku czy nawet kilkunastu godzin dziennie.

Stabilizacja skali produkcji prawa w Polsce jest widoczna, jednak nadal trudno powiedzieć, że problem nadmiernej zmienności prawa został rozwiązany. My w Grant Thornton na pewno mamy większe ambicje. Pożar udało się opanować, ale wciąż daleko nam do sytuacji, w której spokojnie możemy zapomnieć o problemie i odprawić straż pożarną. Zmienność prawa w Polsce nadal jest silna, a zmiany w prawie przygotowywane są często w pośpiechu i bez głębszego namysłu. Cieszy więc stabilizacja produkcji prawa, ale czas pójść krok dalej i myśleć o jej obniżaniu – komentuje **Tomasz Wróblewski**, partner zarządzający Grant Thornton w Polsce.

Wiele do życzenia pozostawia też jakość prac nad nowymi regulacjami. Projekty aktów prawnych tworzone są często w pośpiechu, bez zachowania odpowiedniej staranności, z pominięciem konsultacji publicznych czy dyskusji z ekspertami. W 2019 r. średni okres prac nad ustawą (licząc od dnia wpłynięcia ustawy do Sejmu do podpisu Prezydenta) trwał zaledwie **69 dni**. Tym wynikiem postawili dotychczasowy rekord 77 dni z 2016 roku. To również o 30 dni krócej niż w 2018 roku i niemal trzy razy krócej, niż średni okres tworzenia ustawy w 2000 roku.

Skrócenie okresu prac nad ustawą to przede wszystkim skutek marginalizacji prac komisji parlamentarnych. Według obliczeń Grant Thornton, bez tych prac powstało w 2019 roku **31 proc.** uchwalanych w Polsce ustaw. Albo w ogóle nie trafiają one do komisji (tylko przekazywane są od razu do następnego czytania w Sejmie), albo prace w komisji są błyskawiczne, tzn. sprawozdanie z prac komisji tworzone jest tego samego dnia, którego projekt ustawy trafił pod jej obrady.

Nad ustawami coraz mniej pracuje też Senat. W 2019 r. nie zgłosił on żadnych poprawek do rekordowych **86 proc.** ustaw uchwalonych w Sejmie. Dla porównania, w 2014 r. było to 51 proc., a w 2000 r. – tylko 29 proc. Coraz szybciej ustawy podpisywane są również przez Prezydenta RP. W 2019 r. średni czas oczekiwania przez ustawę na sygnaturę głowy państwa wynosił 10 dni – najmniej w historii.

Choć jasne jest, że w przypadku części ustaw skrócenie procesu legislacyjnego do minimum jest uzasadnione, ponieważ wymaga tego pilna potrzeba (np. stany klęsk żywiołowych, zagrożenie terrorystyczne czy konieczność nagłego zabezpieczenia interesu skarbu państwa), to w przypadku większości ustaw taki pośpiech nie jest wskazany, a wręcz negatywnie wpływa na jakość stanowienia prawa. W ostatnim czasie szybkie uchwalanie ustaw stało się niemal standardem w polskim parlamencie, a to oznacza, że silnie ograniczone zostały merytoryczne prace nad przyjmowanymi regulacjami.

Pełen raport dostępny jest na www.GrantThornton.pl oraz www.BarometrPrawa.pl.

Kontakt:

Jacek Kowalczyk

Grant Thornton

Dyrektor Marketingu i PR

E jacek.kowalczyk@pl.gt.com

T +48 505 024 168

www.grantthornton.pl

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. Wiedza, doświadczenie i zaangażowanie ponad 3 600 partnerów oraz 56 000 pracowników Grant Thornton dostępne są dla klientów w 140 krajach. W Polsce działamy od 27 lat, a 700-osobowy zespół oraz obecność w kluczowych aglomeracjach (Warszawa, Poznań, Katowice, Wrocław, Kraków i Toruń) zapewniają nam bliski kontakt z klientami oraz umożliwiają realizację wymagających projektów w obszarze usług audytorskich, doradztwa podatkowego, doradztwa gospodarczego, prawnego oraz outsourcingu rachunkowości, kadr i płac bez względu na wielkość, rodzaj i lokalizację biznesu klienta. Klienci firmy to ponad 1800 podmiotów, w tym kilkadziesiąt spółek notowanych na GPW oraz firmy z top 500 największych przedsiębiorstw działających w naszym kraju. Grant Thornton jest wyłącznym partnerem Grant Thornton International w Polsce. Więcej informacji na www.grantthornton.pl